



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 299/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť D. Ch., Š., zastúpeného advokátkou JUDr. Ľ. J., T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajskej prokuratúry v T. č. k. 1 KPt 269/07-11 z 8. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť D. Ch. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2009 doručená sťažnosť D. Ch. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

a rozhodnutím Krajskej prokuratúry v T. (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 1 KPt 269/07-11 z 8. januára 2009.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa a pripojených príloh k sťažnosti zistil tento skutkový stav:

Sťažovateľ podal trestné oznámenie na I. Š. pre podozrenie zo spáchania trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v T. (ďalej len „OR PZ“) č. k. ČVS: ORP-4390/2-OSV-TT-2005-CH z 3. júla 2008 bolo toto trestné stíhanie podľa § 215 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zastavené. Proti uvedenému uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, ktorú prokurátorka Okresnej prokuratúry T. (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením č. k. 2 Pv 60/06-61 z 8. septembra 2008 ako nedôvodnú zamietla. Sťažovateľ následne podal podnet na preskúmanie zákonnosti uvedených uznesení Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“), ktorá ho odstúpila na vybavenie krajskej prokuratúry. Krajská prokuratúra prípisom sp. zn. 1 KPt 269/07 z 8. januára 2009 sťažovateľovi oznámila, že jeho podnet ako nedôvodný odkladá.

Sťažovateľ preto žiadal, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo D. Ch. na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vybavením jeho podnetu zo dňa 9. 10. 2008 Krajskou prokuratúrou T., sp. zn. 1 Kpt 269/07-11 zo dňa 8. 1. 2009 porušené boli.

2. D. Ch. sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 6 600,- Eur, ktoré mu je Krajská prokuratúra T. povinná vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Krajská prokurátúra T. je povinná uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátke JUDr. L. J. so sídlom T..., v sume 245,70 Eur (slovom dvestoštyridsaťpäť eur sedemdesiat centov) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajskej prokuratúry ústavný súd považoval za potrebné uviesť, že nie je súčasťou sústavy orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý okrem iného rozhoduje

o sťažnostiach namietajúcich porušenie základných práv alebo slobôd fyzických osôb alebo právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmavanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis napr. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

Krajská prokuratúra sa v odložení podnetu č. k. 1 KPt 269/07-11 z 8. januára 2009, ktorým zamietla podnet sťažovateľa na preskúmanie zákonnosti uznesenia OR PZ č. k. ORP-4390/2-OSV-TT-2005-CH z 3. júla 2008, ktorým podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zastavil trestné stíhanie, stotožnila s rozhodujúcimi skutkovými i právnymi závermi vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry. Podľa názoru krajskej prokuratúry nebol v danom prípade ani v postupe, ani v rozhodnutí povereného príslušníka Policajného zboru a prokurátorky okresnej prokuratúry zistený nezákonný postup a pochybenie.

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že súčasťou práva na právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (oznámenia, podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu či vydať záväzný pokyn na začatie trestného stíhania. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (mutatis mutandis I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00, III. ÚS 278/06).

Z uvedeného vyplýva, že nikto nemá právny nárok, a teda ani ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v prípade sťažovateľa trestnému oznámeniu a následne podnetu adresovanému krajskej prokuratúre) bolo vyhovené. Postupom orgánov činných v trestnom konaní pri vyhodnocovaní trestných oznámení ani nadväzujúcimi rozhodnutiami nemožno teda zasiahnuť do ústavným poriadkom chránených základných práv a iných práv oznamovateľov.

Z uvedenej judikatúry ústavného súdu teda vyplýva, že trestné oznámenie nemá charakter nástroja na ochranu subjektívneho práva fyzickej či právnickej osoby, ale v zásade ide o formu účasti občanov pri presadzovaní verejného záujmu na potlačovaní kriminality. Z tejto pomoci fyzických a právnických osôb orgánom verejnej moci k náležitému zisťovaniu trestných činov a k spravodlivému potrestaniu ich páchatel'ov nemožno žiadnym spôsobom odvodzovať aktívnu legitimáciu fyzických a právnických osôb na začatie trestného stíhania proti inému (I. ÚS 263/09).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že vybavením podnetu sťažovateľa z 9. októbra 2008 krajskou prokuratúrou č. k. 1 KPt 269/07-11 z 8. januára 2009, v ktorom krajská prokuratúra vyjadrila svoje závery k prešetreniu podnetu sťažovateľa jeho odložením, nemohlo dôjsť k porušeniu jeho označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru, a preto v tejto časti sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2009